

[Jens Frandsen.]

opgaver, der ligger med opgavernes omfang og måske også mange steder med vanskeligheder, som man ikke kender andre steder, hvor man kan gennemføre rationalisering. Når spørgsmålet nu igen er rejst, er det berettiget, idet man i foråret fik oplyst, at næsten hele tilgangen af arbejdskraft til arbejdsmarkedet i de kommende år ville blive opslugt af offentlig virksomhed, såfremt den forudsatte ansættelse i offentlig virksomhed ville finde sted i nogle år fremefter.

Det gav anledning til en hel del bekymring i mange erhvervskredse og naturligvis også i folketinget og regeringen. Det var ikke underligt, idet man jo mange andre steder også har brug for den knappe og veluddannede arbejdskraft, vi har herhjemme, og det må give os anledning til, at vi i højere grad tager fat på at løse problemerne, overveje den eksisterende lovgivning og dens administrative konsekvenser og ved ny lovgivning så langt som muligt får oplysninger om de administrative følger. Det er nok et område, hvor vi ikke har været så opmærksomme, som vi burde have været, og hvor vi må sige, at vi herinde har en meget stærk forpligtelse til at have opmærksomheden henvendt derpå.

Vi har nok set, at opmærksomheden tidligere har været rettet mod det forhold. For nogle år siden fik vi fra statsrevisorerne en beretning, der skulle oplyse om administrative følger af gennemførelsen af ny lovgivning. Jeg måtte af denne beretning forstå, at det også for statsrevisorerne var en meget svær opgave at komme igennem, fordi man sådan set ikke rigtig var i stand til for de forskellige områder at analysere, hvor meget det betød. Ofte kunne det indpasses i en bestående lovgivning, og så var man vel ikke i stand til ligefrem at sige, om man havde kunnet spare personale ved at gennemføre det på anden måde.

Jeg vil også gerne i anledning af, at finansministeren i det netop fremsatte forslag til finanslov peger på, at udgifter til lønninger og pension nu udgør størstedelen af statens driftsudgifter, sige, at det er også noget, som i høj grad påkalder vor opmærksomhed, og selv om eller måske netop på grund af, at den største udvidelse

finder sted inden for de mest personalekrævende områder som uddannelse, sundhedsvæsen og social forsorg, er det nødvendigt og rigtigt at fremhæve den stærkere kontrol med personaleforbruget. Det tjener absolut regeringen til ros, at den har et vågent øje på dette felt. Forårets bestemmelse om indførelse af det såkaldte personaleloft, hvorved der blev skåret betydeligt ned i det forudsete antal nyansættelser i det kommende år, var også en rigtig handling. Dette i sig selv tvinger rationaliseringen igennem, men såfremt vi ønsker de samme opgaver løst og følger flere nye til, løser det ikke problemerne; så må vi konstatere, at vi stadig væk står med et administrationsapparat og opgaver, som vi bør se på langt længere ned.

Netop disse konstateringer løser jo ikke i sig selv den vældige opgave at rationalisere, og jeg vil gerne i den forbindelse først nævne det, der stærkest har bud til os selv. Har vi gjort os tilstrækkelig umage for at gennemføre en lovgivning, der tilgodeser også rationelle hensyn? Drager vi omsorg for, at denne side af opgaverne tilgodeses tilstrækkeligt? At de oplysninger, som vi kan få herom, bliver indhentet tilstrækkeligt hurtigt og præcist, inden vi gør lovgivningen færdig herinde? Vi bør også med hensyn til mængde af de love og bestemmelser, der allerede eksisterer, sætte kraftigt ind på at undersøge, om de bestemmelser, som dengang vedtagelse fandt sted sikkert i langt de fleste tilfælde var velbegrundede, er lige velbegrundede i dag. Hver gang vi herinde vedtager love med en række bemyndigelser, vedtager vi også mere administration, og hvis det klart fremgik af teksten, hvor grænserne måtte drages, ville det administrativt være meget lettere.

Jeg har ikke dermed sagt, at de mest rationelle bestemmelser i administrationsmæssig forstand er rimelige, og vil meget gerne understrege, at særlige menneskelige og andre hensyn i høj grad kan begrunde større administrativt forbrug, end det ville være tilfældet, hvis man så bort fra disse hensyn og alene så på de rent administrative ting. Men derfor må man naturligvis også i lovgivningen have opmærksomheden henvendt på, at rationaliseringshensyn bliver tilgodeset. Vore love er jo givet for mennesker, og tilværelsen for de enkelte og fami-